

Remissvar från Mansjouren

Avseende betänkandet SOU 2025:28 – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande

1. Inledning

Mansjouren vill härmed framföra våra synpunkter på ovanstående betänkande. Vi är en ideell organisation med uppdrag att stötta män i kris, oavsett livssituation. Många som vänder sig till oss har erfarenhet av psykisk ohälsa, relationsproblem och i vissa fall våld – som utövare, men i växande utsträckning även som offer.

Vi välkomnar att regeringen tar ett helhetsgrepp om våld i nära relationer och att man föreslår en långsiktig strategi med tydliga strukturer. Samtidigt ser vi viktiga brister i betänkandet, främst i bristen på könsneutralitet, föreställningar om manlighet, samt avsaknaden av stödstrukturer för våldsutsatta män.

2. Övergripande synpunkter

Vi delar utredningens mål om ett samhälle fritt från våld. Det är dock nödvändigt att detta arbete utgår från en inkluderande syn på kön och våld. Den nationella strategin riskerar i sin nuvarande form att förstärka könsstereotyper: män som förövare och kvinnor som offer. Detta är inte förenligt med ett rättighetsbaserat, evidensförankrat arbete mot våld.

Våld i nära relationer drabbar alla kön. Män kan vara utsatta för fysiskt, psykiskt och ekonomiskt våld. Män utsatta för hedersförtryck är också ofta osynliggjorda. En strategi som osynliggör dessa erfarenheter riskerar att göra dem än mer sårbara.

3. Strategins utgångspunkter

Rättighetsbaserade insatser och brottsofferperspektiv

Vi stödjer en rättighetsbaserad strategi, men understryker vikten av att den även omfattar män som utsätts för våld. I dag saknar många män tillgång till anpassade skyddsinsatser och bemötande.

Samverkan

Vi välkomnar samverkan mellan myndigheter, men efterlyser att även civilsamhällets aktörer som stödjer män, inkluderas i myndighetsgemensamma forum och som kunskapsbärare.

Kunskapsbaserad praktik

Vi vill se ökade resurser till forskning om mäns våldsutsatthet och erfarenheter. Det finns idag stora kunskapsluckor kring män som offer i hetero- och samkönade relationer samt i hederskontext.

4. Synpunkter på strategins fem områden

a) Våldsförebyggande arbete

Vi ställer oss bakom insatser för att förändra destruktiva maskulinitetsnormer. Men det är också viktigt att inte kollektivt skuldbelägga män. Förebyggande insatser bör rikta sig till alla kön, inklusive arbete mot kvinnors våld mot män.

b) Upptäckt av våld

Det är centralt att öka vårdens, skolans och socialtjänstens förmåga att identifiera även manliga offer. Många män berättar inte om sin utsatthet p.g.a. skam och förväntningar på att vara starka.

c) Stöd och skydd

Stödet till våldsutsatta är i dag ojämnt fördelat – både geografiskt och könsmässigt. Vi vill se:

- Tillgång till skyddade boenden även för män
- Informationsmaterial riktat till män
- Lågtröskelstöd via civilsamhället
- Trauma- och psykologiskt stöd anpassat för mäns erfarenheter

d) Brottsbekämpning

Vi stödjer att våld prioriteras inom rättsväsendet, men påpekar att manliga brottsoffer ofta bemöts med skepsis. Utbildning och medvetenhet inom polis, åklagare och domstol är avgörande.

e) Återfallsförebyggande insatser

Mansjouren arbetar även med män som utövat våld, i syfte att bryta destruktiva mönster. Vi välkomnar utvecklingen av behandlingsprogram men ser att dessa måste bygga på frivillighet, helhetsperspektiv och inte vara stigmatiserande.

5. Civilsamhällets roll

Strategin bör tydligare betona civilsamhällets mångfald. Organisationer som arbetar med män behöver:

- Resurstöd på liknande villkor som kvinnojourer
- Erkännande som viktiga aktörer inom stödkedjan
- Möjlighet att delta i samordningscentrumets arbete

6. Förslag till förbättringar

- Strategin bör uttryckligen omfatta män som utsätts för våld, både i nära relationer och hederskontext.
- Indikatorerna som föreslås bör inkludera uppdelning på kön, könsidentitet och relationsform.
- Regeringen bör öronmärka medel för stöd till våldsutsatta män och stödverksamheter för män.

7. Avslutning

Vi välkomnar arbetet med att förstärka det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld, men anser att den föreslagna strategin behöver kompletteras för att vara inkluderande, könsneutral och rättighetsbaserad. Mansjouren ställer sig till förfogande för fortsatt dialog och samverkan i detta viktiga arbete.

Med vänlig hälsning,

Mansjouren
www.mansjouren.se